

Hogyan tovább kisiparosok, avagy a vállalkozók világának múltjáról és jelenéről

A helyszín Budapest, belváros, az Ipartestületek Országos Szövetségének (IPOSZ) Kálmán Imre utcai székháza. Szűcs György úr, az IPOSZ elnöke a székház patinás épületében levő, ízlésesen berendezett irodájában fogad. Nagyon elfoglalt ember. A hivatali idő már lejárt, de legközelebbi munkatársai még mindig sorra kopogtatnak irodájának ajtaján.

A Szövetség háza táján ugyanis igen csak felgyorsultak az események, annál inkább mert az IPOSZ XX. Országos Közgyűlésére készül, amelyre 2008. május 29-én kerül sor Érden. Ezt megelőzően, április 29. és május 22. között hét regionális konferenciasorozaton az IPOSZ-hoz tartozó 244 ipartestület, szakmai és területi szövetség vitatta meg és véleményezte a Közgyűlés írásos dokumentumtervezetét.

Eközben folytatódott a múlt év májusában megtartott legutóbbi Közgyűlés által jóváhagyott „Szolgáltató ipartestületek a régiók gazdasági fejlesztéséért. Az IPOSZ 2007-2011 közötti programja” megvalósítása.

Ennek jegyében, ugyancsak a már említett regionális konferenciák sorozatán taglalták „Az ipartestületek

szolgáltató hálózatának fejlesztése tagjaik versenyképessége érdekében” tematikát.

Olyan kérdések kerültek terítékre, mint a mikro-, a családi és kisvállalkozások működésének aktuális kérdései, az ez évi cselekvési programtervezet, azután a szakképzéssel, felnőttképzéssel kapcsolatos szolgáltatások, a vállalkozói készségeknél mint versenytényezőnek a fejlesztése, az informatika kínálta lehetőségek az üzleti tevékenység szélesítésében, hogy csak néhány fontosabb mozzanatot emeljek ki.

Rövid várakozás után az elnök, barátságos mosoly kíséretében, hivatalába invitál, kedvesen helyet kínál. Hálás riportalan Szűcs György úr: szinte kérdéseim nélkül is tudja, mire vagyok leginkább kíváncsi. Ezért rögtön a dolgok „közepébe vág”:

– Esztergomban születtem. Családom rokonsági körében voltak földművesek, de neves kisiparosok, asztalosok, kovácsok és bognárok is. A kiterjedt rokonságban hagyományosan az a felfogás élt, hogy mielőtt tanulsz fiam, legyen egy tisztességes polgári foglalkozásod. Ezért előbb legyen szakmád, és ha bizonyítás, tanulhatsz tovább.

Így lettem szerszámkészítő. Akkoriban az volt a közvélekedés, hogy ez a szakmák „királya”. A mai napig is büszke vagyok döntésemre.

Egyébként az esztergomi Szakmunkásképzőbe jártam, és a szakmunkásvizsgát fél évvel a határidő előtt megszereztem. Rövid idő alatt a saját lábamra álltam. Én még a „régiság” mesteremberektől lestem el a szakma titkait. Ők tanítottak meg a munka szeretetére, más munkájának a tisztelésére, no meg a munkahelyi rendre és tisztaságra.

Ezek a mesteremberek műveltek voltak, nemcsak a szakmájukhoz értettek, hanem irodalomban, történelemben, földrajzban, kémiában, biológiában is jártasak voltak. Ezekkel a mesterekkel, segédekkel ilyen dolgokról is el lehetett beszélgetni.

Készültem is a továbbtanulásra. Országos versenyen történelemből második lettem. Mert az is nagyon érdekelt. Ekkoriban adódott egy lehetőség, hogy levelező tagozaton az esztergomi István Gimnáziumba iratkozhassak. Hónapról-hónapra vettem az akadályokat, sorra lettem a különbözeti vizsgákat. Még a másodikokkal jártam, amikor már

a harmadik osztályosok tananyagából vizsgáztam. Rövidesen a negyedéves tananyagot is túl voltam. Nagyon jó eredménnyel érettségiztem az István Gimnáziumban.

Ma is hiszek az élethosszig tartó tanulásban. Engem mindig is érdekelt például a szerszámgépek automatizálása. Családot alapítottam, két gyermekem van. 1970-ben a kecskeméti Automatizálási Szakközépiskolába, technikumba készültem felvételizni. Elvittek katonának, de megbetegedtem és másfél év után leszereltem.

1972-ben lettem a géplakatos mestervizsgát, és 1972. december 11. óta önálló vállalkozó vagyok. Géplakatosként szerszámkészítéssel, forgácsolással is foglalkoztam. 1975-ben esztergályos mestervizsgát szereztem.

Vállalkozóként kerültem kapcsolatba a szakmai szervezetekkel. A Dorogi Ipartestület – akkor még a KIOSZ alapszervezeteként – tagja lettem, részt vettem a szakosztályok munkájában, vállalkozókkal, iparosokkal, kisiparosokkal kerültem kapcsolatba. Bekeverültem a dorogi KIOSZ vezetői közé, beválasztottak a KIOSZ megyei vezetésebe, és 1981-től a KIOSZ Országos

Szervezetének megyei választmányi tagja lettem. A közéleti munka egyet jelentett azzal, hogy továbbképzésekre, tanfolyamokra, szemináriumokra kellett járni. Így tettem szert közgazdasági ismeretekre is.

Az iparosok, de még inkább a kisiparosok amolyan megtűrt helyzetben dolgoztak. Képzettség, gyakorlati tapasztalat, elméleti tudás, az akkori törvények ismerete mind-mind kellett ahhoz, hogy az üzemek partnerként tekintsenek az iparosokra. A nagy munkák, egyebek között építőipari, javító, karbantartói megrendelések felett akkoriban még a tanácsok költségvetési szervei rendelkeztek. Esztorgályos üzemben a gépek karbantartását végeztük, pótalkatrészeket gyártottunk.

Az 1980-as évek „széljársásából” már érezni lehetett, hogy be kell következnie valamilyen gazdasági fordulatnak. Az ország 23 milliárd dollár adósságot halmozott fel.

Az iparosok a VGMK-k, a GMK-k, a legalizált „állami” vállalkozásokkal ellentétben, amelyek nem a saját pénzükön vásároltak gépeket, termelőszközöket, óriási konkurenciával találták szemben magukat. Mert miközben az volt az uralkodó felfogás, hogy kisiparos kezében nem lehet termelőszköz, mert az az alkalmazottak kizsákmányolására szolgál, eközben szemet hunytak a fölött, hogy a szocialista üzemekben, KTSZ-ekben és nagyüzemekben olyan VGMK-k működjenek, amelyeknek tulajdonosai a gyárak, üzemek munkáidejével, munkaerejével, energiájával, anyagával gazdálkodva a háromszorosát tudták megkeresni, mint az otthon dolgozó kisiparos, engedéllyel.

Az iparosoknak nagyon a sarkukra kellett állniuk.

Szorgalmazták a társasági törvény meghozatalát, a bankrendszer átszervezését, hogy az iparosok is kereskedelmi hitelekhez juthassanak. Az egyik nagy áttörés akkor következett be, amikor sikerült megtörni a nagy fuvarozó cégek monopóliumát. Az iparosok ugyanis kiszolgáltatott helyzetben voltak a Volán-vállalatokkal szemben. Példaként megemlíthetjük az építőipari kisiparosok helyzetét, akiknek építőanyagra volt szükségük, de nem rendelkeztek szállító járművel.

Ez ma már történelem, de sokszor hihetetlenül hangzik. Pedig úgy igaz, hogy ha nem sikerül a helyzetünk javítását célzó intézkedéseket kikényszeríteni, akkor a helyzet évekre, évtizedekre visszaeshet.

Vállalkozásom importpótló és közvetlen exportra készülő termékeket gyártott. Papíripari, szövőipari, vegyipari szerszámgyáraknak szállítottunk alkatrészeket, pótalkatrészeket, gyártó prösszerszámokat.

Visszakanyarodva életutamhoz, a nyolcvanas évek derekától a KIOSZ országos vezetőségének tagja voltam. Időközben a Dorogi Ipartestület technikai vezetése is rám hárult, társadalmi ügyvezetője lettem. 1983-tól a mai napig betöltöttem ezt a tisztséget is.

Ami az IPOSZ-t illeti, ez egy társadalmi szervezet, önkéntes szövetség, a szövetségek szövetsége. Rám hárult az IPOSZ ügyvezetésének az igazgatása, az ügyintézés vezetése, a feladatok kijelölése, végrehajtásuk ellenőrzése. Lényegében ez az IPOSZ elnökének a feladatköre.

A rendszerváltás idején a kisiparosok azon csoportjának a jelöltje lettem, amelynek feladata a kötelező tagságú országos szervezet átalakítása volt egy demokratikus, önkéntes tagságon alapuló ipartestületi hálózattá, országos szövetséggé.

Az, hogy Magyarországon vértelen társadalmi és gazdasági átalakulás ment végbe annak is köszönhető, hogy volt egy irigyelt, néha lesajnált háztáji parasztagazdaság, volt egy kiskereskedői réteg a falvakban, volt az ÁFÉSZ, az OKISZ, amely szövetségi alapon végezte a dolgát. És voltak kisiparosok mintegy 164 ezren, a 7 ezer kisipari tanuló és 250 ezer fő kisegítő családtag. Ők látták el Magyarországon a kisárutermelet, szolgáltatást. Ez ma már történelem.

Egyszóval 1990. szeptember 23-án megalakult az IPOSZ, amelynek első elnöke lettem, és azóta immár az ötödik mandátumomat töltöm be. A tavalyi választáson megerősítettek tisztségemben, amely 2011-ig szól. A Szövetség felvállalta a reformokat és a fontolva haladást.

Reformot a társadalmi folyamatokban és a gazdasági szabályozók kimunkálásában, a gazdasági életben pedig megfontoltan haladni előre. A kezdetektől részt veszünk az országos érdekegyeztetésben. Az IPOSZ úgy alakult át, hogy 164 ezer kisiparost tömörített a 290 önkéntes szervezetében. Viszont tény az is, hogy a gazdasági nehézségek miatt fogy az ereje, de azok az érdekek, amikért kiáll, az elmúlt egy - másfél éve egyre jobban felértékelik gazdaságpolitikai súlyát. Azt valljuk, hogy a kicsiknek kell a legnagyobb segítség. A segítség és nem segély.

A globalizálódó világ áldásait és átkait úgy lehet elviselni, és erőt kovácsolni belőle, ha a sok százezer kiskereskedő, szellemi szabadfoglalkozású, ipari, mezőgazdasági egyéni vállalkozó a kor kihívásait nem egyenként próbálja megoldani, hanem összefogva teszi a dolgát.

Be kell kapcsolódni az információs társadalomba, át kell örökíteni a szakma múltját, folyamatosan alakítani kell a közgazdasági környezetet, növelni kell a versenyképességet, javítani a szakképzés színvonalát.

A kisipari műhelyekben kiképzett szakemberek jelentik a legjobb befektetést. A sok-sok kisipari műhelyben jó minőségű árut kell termelni, határidőre és jó áron, hogy lett legyen szó akár az építőiparról, az megfeleljen a kivitelező, a generálkivitelező, a fővállalkozó elvárásainak. Súlyos gondként nehezedett az országra, és ez egyaránt érinti a nagyvállalatokat, a mikro-, a kis- és családi vállalkozásokat, a szakképzés területén tapasztalható lemaradás, az, hogy sok vállalkozó előképzettség, gyakorlat nélkül, szakmai és műszaki felszereltség nélkül vágott neki, és az emberek egymást kezdték tönkretenni.

Másrészt az eredeti tőkefelhalmozás hiányában az államnak, az önkormányzatnak, a lakosoknak nagyon kevés működő tőkéje volt, nagyon kevés volt a fizetőképes kereslet és nem történtek intézkedések ennek a helyzetnek az orvoslására. Ezt most az iparosság helyzete fogja kikényszeríteni.

– Tőkehiányt említett. Kelet-Európa, történelmi visszatekintésben, nem csak az elmúlt 50 évben vagy a háború óta, hanem az utóbbi néhány évszázadban is mindig tőkehiányban szenvedett.

– Így van. Ennek oka az, hogy Magyarország geopolitikai szempontból Európának olyan pontján terül el, amely mindig valamilyen erőcentrumhoz sodródott. A kérdés persze az, hogy ennek az erőcentrumnak Magyarország partnerként kellett-e, vagy csak mint gyaratra volt szüksége rá. Az országnak azonban voltak fényes, nagyon fényes korszakai is. Az egyik legfényesebb Nagy Lajos és Károly Róbert uralkodásának idejére esett. Ők felismerték az európai lehetőségeket, behozták az olasz, a francia mintákat.

Akkoriban Magyarország Európa legnagyobb aranytermelője volt. A legnagyobb élőmarha-állománnyal rendel-

kezett. Ez a gazdagság azonban nem párosult a belső fogyasztás növekedésével, társadalmi munkamegosztással. Mindezt betetézte az, hogy a török uralom alatt az ország három részre szakadt. Eközben azokban az országokban, amelyekkel korábban még egyforma fejlettségi szinten voltunk, vagy hozzánk képest még elmaradtak is voltak, a politikai elit, amelyhez új rendként a polgárság is felzárkózott, előbb elkezdte a vagyont otthon működtetni, majd a felhalmozódó tőkét külföldre helyezte, hogy ott fialjon.

Voltak persze nálunk is effajta kíséreltek, hisz azok a nemesi vagy más származású ifjak, akik külföldön tanultak, látták mi történik és hogyan. És hát Magyarországra is jöttek Nyugatról, az új eszmék képviselői.

De egy valami hiányzott a társadalmi folyamatokban: az érdekeltségnek mint kohéziós erőnek a kialakulása. Megvolt viszont a széthúzás. Soha nem volt egység abban, hogy mely erőcentrumhoz álljunk: a törökökhöz, a Habsburgokhoz, a franciákhoz, netán a spanyolokhoz vagy németekhez. Azután megjelent a porondon az Orosz Birodalom, amely kétszer is beleszólt a történelmünkbe... A marakodás, a sok páfordulás, az érdekek hirtelen változása azt eredményezte, hogy a tegnapi barátokból előbb közömbös szomszédok, majd ellenfelek, végül ellenségek lettek.

Ezért képtelen a mai magyar társadalom arra, amit mondjuk egy Finnország megtett, hogy minden nehézség és hátrányos helyzete ellenére, összefogott egy jó programhoz, az ország

szövetkezett, ahogy én szoktam volt mondani a nagyobb torta sütésére, és 15-20 év alatt fel tudott zárkózni. Ezt tette Írország is.

Ma Magyarországon, konvergencia program néven, a rendszerváltás óta immár éppen a harmadik megszorító intézkedések korát éljük. Én úgy vélem, ha nem ez lesz az utolsó, akkor az ország nagyon súlyos következményeket fog elszenvedni. A központi hatalom a költségvetési forrásból próbálja mindenáron azt a bizonyos tortát kisütni, és mindenki csak azt nézi, hogyan szelhetne le belőle.

– Nekünk kisiparosoknak, az IPOSZ-ban az a véleményünk, hogy ne adjanak, hanem hagyjanak dolgozni, a nagyobb felelősséghez, nagyobb lehetőséget kell biztosítani. Be kell már egyszer fejteni a magyar társadalom és gazdaság átalakítását.

Most ugyebár egy építőipari szaklapnak nyilatkozom. Döbbenetes megnyilatkozásokot hallok időnként közepes és nagy építőipari vállalatok részéről, arról, hogy Magyarországon nagyon sok a kisiparos, a családi és a mikrovállalkozás, hogy számuk 90 ezer, miközben, lám Ausztriában csak 23 ezer van belőlük. Igen ám, de Ausztriában a 23 ezer cég szerves fejlődés folyamataként alakult ki, ahol a folyamatos munkavégzés, a korrekt gazdasági, jogi, szakásjogi háttér, a súlyos történelmi tapasztalatok eredményezték ezt. Megfelelő jogi szabályozások mellett persze, hogy egymás kezébe tudnak csapni a partnerek. Persze, hogy leszerződnek a partnerek egymással. De

ott a kis falvakban lévő lakások karbantartását, átalakítását, járdák, kerítések építését nem vállalatok, hanem kisipari vállalkozók végzik. Németországban például a kisvállalkozások 56 %-a foglalkoztatott nélkül dolgozik. Olyan, például szobafestő, magasepítő, ácsipari, tetőfedő szakmai céhek működnek, amelyek biztosítani tudják egy-egy munka gyors elvégzését. Az állam nem telepedik rá a sok kisvállalkozóra, hanem hagyja őket dolgozni.

Egy debreceni példát tudnék említeni, ahol egy kiégett 10 emeletes lakóházat egy hét alatt rendbe hoztak a kisipari vállalkozók, úgy, hogy egy-egy kisiparos három nap alatt ki tudott festeni egy lakást, olyannyira jól, hogy a műszaki átvevő nem tudott különbséget tenni abban, hogy melyikkel, ki végzett. Egyforma volt a minőség, egy a határidő és egyforma a bér. Össze tudott állni 60 vállalkozó. Utána ki-kiment az újabb helyszínre.

Nálunk a nagyvállalatok lemondtak arról, hogy a szakképzésben nagyobb szerepet vállaljanak. Most már egyre jobban tudatosodik mindenkiben, hogy nagy baj van. Lehet, hogy valóban nem is az ő feladatuk kellene hogy legyen a szakemberképzés.

– Az IPOSZ azon a véleményen van a szakképzés átalakítását illetően, hogy olyan rendszert kell működtetni, ahol az iskolák a szakma fejlődésének szellemi központjai, ahol a szakmai ismeretek átadása folyik. Olyan üzemek fölötti technikai központokat kell kialakítani, amelyekkel a kisipari üzemek még nem rendelkeznek, de az új

megrendelésekből, a kitermelt profitból, a pályázati és a támogatási pénzekből, a felzárkóztatási programokból holnap majd meg tudják venni. A gyakorlati képzésnek a kisipari üzemekben kell történnie, ahol csak mód van rá.

Az IPOSZ immár 4. éve, hogy 250 millió forintos eszközbeszerzési pályázati pénzt tudott szétosztani a 10 fő alatti üzemekben készülő szakmunkás tanulóknak. Ezeket a pályázatokat az IPOSZ készítette elő elbírálásra a Foglalkoztatási Minisztériumnak. Az idén fordul elő először, hogy már 2650 gyereknek a képzéséhez elegendő, jól kidolgozott, elfogadható pályázat jött ki. A szakmunkásképzés nagyon hosszú idő alatt érik be, 3-4 év is kell hozzá.

– Mindig a finanszírozással van a gond, hogy milyen forrásból, hogyan?

– A forrás maga a működő gazdaság. Aki csak segélyből, támogatásból akar részesedni, annak nagyon nagy problémája van. Magyarországon jelenleg az építőiparosok kapacitásának 30-35 %-a szabad.

– A tortához szeretnék visszatérni. Nem tartható egy piacgazdaságban az a politika, hogy a kormány tudatosan az önkormányzatok költségvetéséhez nyúl hozzá, 7, 5 %-kal megcsapolja a lakosság jövedelmét, a vállalkozókra pedig dupla terhelést vet ki adóként. Nem ezt az utat kell választani. Nem gazdaságélénkítési programokra, hanem segélyprogramokra, hanem **gazdasági programokra** van szükség.

Tisztában kell lenni azzal, hogy az üzemek nem fognak felvenni csökkent

munkaképességű embert, hátrányos helyzetűeket vagy 45 év felettieket, gyesről visszajött nőket, csak azért, mert adnak hozzá támogatást. Akkor fogják őket felvenni, ha értéket termelnek. A támogatás ahhoz kell, hogy a hiányzó szakismereteket pótolni lehessen, hogy növekedjék a munka kultúrája, vagy segítsünk valakin, ha megroppant az egészségi állapota. De mindenképpen és mindenkinek termelnie kell.

A szociális támogatás a szociális szférához tartozik. Az ehhez szükséges forrás pedig nem más, mint a vállalkozásokból kisajtott adó és járulék. Egyszóval, ha Magyarországon nem növekszik az 57%-nyi foglalkoztatási ráta 67-70-75%-ra, akkor egyre kevesebb emberre, egyre nagyobb terhelés jut. Ez pedig nem megy növekvő gazdaság nélkül.

– Elnök úr, mi a magyarázata annak, hogy az Ön által vázolt következtetések nem tudatosulnak, vagy nem eléggé tudatosulnak azokban, akikben kellené? Hol csúszik el a dolog, hol történt irányvesztés?

– Kemény szavakkal kell fogalmaznom, mert most már a végénél tartunk. Itt már nem csak elcsúszásról van szó, hanem a magyar érdekegyeztetési rendszer nagy hibájáról. Mert látszólag jól működik. Valójában a kormány, a Parlament elé kerülő törvények meghatározott mechanizmusával, pillanatnyilag vonatkozó törvény nélkül, a munka törvénykönyve alapján végzi az érdekegyeztetést. Még az ellenzék is elzárja annak lehetőségétől, hogy minden jó javaslatát a kormány a saját ma-

ga javára kanalizálja egy költségvetés elfogadásánál.

Nem attól lesz egy politikai csoportosulás elképzelése népszerű valamely gazdasági vagy társadalmi csoportban, hogy ki tudnak-e osztani 1,3 %-nyi nyugdíjat 3 hónapra visszamenőleg, vagy sem, hanem attól, hogy a friss nyugdíjasok élhető jövedelemmel tudnak-e nyugalományba vonulni vagy sem.

Mostanság a 60 %-os költségvetési, jóléti kiadások arra vallanak, hogy amikor valahol az ezredfordulón, de 2004-től meg végképp, megérkezett hozzánk az igazi külföldi konkurencia, kiderült az ország vezetésének a metodikája egész egyszerűen nem piacgazdasági. Azt nem mondom, hogy szociálisan nem érzékeny. Ám ha egy háztartásban havonta ezer vagy ötezer forintnyi hiány keletkezik, csak matematika kérdése, hogy az év végére ennek a családnak az adóssága már 50 ezer forint, a következő évben pedig 200 ezer. Tehát ha nem arra törekszünk, hogy a helyzetet ne hitelekkel felállított programok jellemezzék, hanem valódi, a gazdaság érdekeit szolgáló programok, akkor baj lesz.

– Az ország valóban szociális piacgazdaságot akart kiépíteni, amely a társadalmi béke záloga kellett volna hogy legyen. Csak azt nem vettük észre, hogy az az Európai Unió, amelybe beléptünk, tulajdonképpen gazdasági és szociális közösség. Vagyis, annyit tud szociális téren nyújtani, amennyit gazdaságilag ki tud termelni.

Ennek felismerése az ellenzék és a kormány között már-már szinte kibé-

kíthetetlen véleménykülönbségekhez vezetett. Az Érdekegyeztető Tanácshoz visszakanyarodva, volt amikor az Országgyűlés 40-60 törvényt alkotott, volt amikor ennél is többet. Most már jó, ha 15-20-at. A törvényalkotás rendszere bizonyos keretet adott az egyes szakterületeknek, oktatásnak, gazdaságnak stb. Ám a törvények megvalósítása kormányrendeletek és a miniszteri rendeletek formájában történik. Nos, ezen a téren pedig már alig van érdekegyeztetés. Vagyis a kormányrendelet nem érdekegyeztetési kérdés. A kormányrendeletnek vagy miniszteri rendeletnek azt kell szolgálnia, hogy egy érdekképviselet a keretfeltételeket a legjobban hasznosítsa.

Az elmúlt években végbement személcserék, illetve a teljesítményelvű gazdaság hatalmas mértékű szakemberelszívást eredményezett. A konvergenciaprogram miatt vállalkozók sokasága hogy fel a tevékenységgel, önkormányzatok mennek csődbe, vállalkozók tízezrei mennek tönkre.

Vagy egy másik probléma: január 1-jével olyan rendelet született, amelynek értelmében egészségbiztosítási járulékot akarunk fizettetni azzal a nyugdíjossal, aki nyugdíjával jogosult az egészségügyi ellátásra. Fizettetni akar-

juk, méghozzá nem keresete függvényében, hanem előírjuk számára, hogy egy összegben, tessék 4. 350,- Ft járulékot befizetni. Eközben a másik minisztérium azt mondja, hogy meg kell szüntetni az egy összegű egészségügyi hozzájárulást a főfoglalkozásúaknál, akiknél ez az összeg meg csak 1. 960,- Ft.

Vagyis a nyugdíjasra a főfoglalkozásúakhoz viszonyítva kétszeres, két és félszeres terhelést rónak ki. Ha pedig még jövedelmet is kivesz, akkor meg a négyszeresét. Ezt akarjuk tenni az önmagáról gondoskodni akaró, a törvényeket betartó, tisztelő polgárral, akiről a társadalom állítólag szociálisan gondoskodik?

Az építőiparban 5-8 éven belül 100-120 ezer főnyi munkaerő fog hiányozni. Most, a konvergencia program harmadik évében tudni kéne már, hogy mi lesz a jövő év végére, milyen irányba, milyen szereplőkkel, milyen felkészültséggel haladjunk tovább.

Augusztusban olimpia lesz, két éve készülnek rá a világ sportolói. Nálunk, Magyarországon nincs felkészülés, a túlélés van, és legfeljebb a holnap, holnapután nélkül.

Közel háromszázezer azoknak a legkiválóbb magyar szakmunkásoknak, orvosoknak, ápolóknak, esztergályosok-

nak, szerszámkészítőknek a száma, akik külföldön keresik a boldogulásukat.

– Ilyen körülmények közepette minden látja az IPOSZ szerepét?

– A társadalmi és a gazdasági fejlemények olyan szakaszához érteztünk, hogy a gazdaság alutelteljesítése miatt ez így tovább nem mehet. Komolyan el kellene gondolkodni azon, hogyan történhetett meg, hogy miközben 2002-ben Szlovákia felvétele az Európai Unióba még teljesen kétes volt, a magyaránny jogi szabályozatlanság, a gazdaság teljesítőképessége, és mondjuk ki, a korrupció miatt, ma ugyanez a Szlovákia a második lesz a 12 újonnan csatlakozott ország között, ahol 2009. január 1-jétől bevezetik az eurót.

Jó, tudjuk, nem azért, mert bennfentesi ezt kijárták Brüsszelben, hanem azért, mert jól átgondolt szerveződéssel megtalálta a helyes gazdasági egyensúlyt. Mi erről csak vitatkozunk, anélkül, hogy meg tudnánk egyezni.

A munkanélküliséget nálunk úgy akarják megoldani, hogy a felnövekvő korosztályok 50 % - ának legyen felsőfokú végzettsége. Erre mi történik? Gyorsan létre kell hozni 60-70 felsőfokú iskolát, kart, főiskolát. No de van-e annyi diák, aki motivált, hogy felsőfokú végzettséget szerezzen, van-e annyi jó képességű diákunk? A jó képességen nem azt értem: eleve determinált, hogy nem jó képességű.

Ráadásul ez az egész arra jó, hogy biztosítva legyen a karok anyagi fenn-

tartása. Ezért van az, hogy olyan képzések folynak, amelyek a piacon eladhatatlanok. Eközben leértékelődik a fizikai munka, az ipari és a szolgáltató tevékenység. De ez még nem elég: a főiskoláról kikerülőknél sincs munkahelye. Már utaltam arra a szakképzéssel kapcsolatosan, hogy a gyereket az motiválja: ha jól tanulok, lesz munkahelyem. Ám manapság ismét meghonosodik az a régi felfogás: tanulj fiam, hogy ne kelljen dolgozni.

Döbbenetes adat: évente körülbelül 90 ezren kerülnek ki az általános iskolákból, és közülük mindössze 27-28 ezren iratkoznak be a szakmunkásképzőkbe. A 16. életévet betöltött fiatalok körülbelül 10 % - a, 6-8 ezer gyerek nem tanul tovább, nem megy sem gimnáziumba, sem más középiskolába vagy szakmunkásképzőbe, eközben egy rossz iskolarendszer miatt a 16. életévéig a gyerekek a gyakorlati munkával sem ismerkednek meg.

Az IPOSZ a fent elmondottak miatt törekszik az élethosszig tartó tanulás meghonosítására, a családi vállalkozásokon keresztül való népszerűsítésére.

De ismételen szeretném hangsúlyozni: tarthatatlan, hogy egy ország költségvetését a gazdasági szférából beszédett adókból, járulékokból, illetékekből tartsák fenn, eközben még jelentős hiteletet kell folyamatosan felvenni.

– Nyilatkozna az IPOSZ előtt álló feladatokról, hamarosan sor kerül a közgyűlés összehívására...

– Az IPOSZ tavaly elfogadta négyéves programját. Célunk piaci részesedéshez juttatni, helyzetbe hozni a magyar kisvállalkozókat, a családi és mikro-vállalkozásokat, amelyek a gazdaság tartópillérei. Ők azok, akik az elmúlt évtizedekben, még az Unión belül is újabbnál újabb munkahelyeket tudtak létesíteni. Volumenében a mikro- és kisvállalkozások képezik a gazdaság alapját. Ezért az IPOSZ programja is erre épül.

Szeretnénk elérni azt, hogy minden olyan vállalkozó, aki valamilyen terméket vagy szolgáltatást tud felkínálni, weblappal, honlappal rendelkezzen, hogy ily módon is bekapcsolódhassék a kereskedelem körforgásába.

Mindehhez továbbképzésre, oktatásra van szükség. Információs pontokat kell kiépíteni a megyékben, pályázati pénzekhez kell juttatni a kisvállalkozásokat, amellyel pótolni tudják azokat a forrásokat, amelyek az adóelvonó rendszer miatt kiestek.

– Tehát olyan pénzügyi intézményrendszer kialakítására törekszünk, amellyel segíteni tudjuk a kisipari tevékenységet folytató embereket, hogy jó alvállalkozók lehessenek és megfelelő saját technikai, technológiai felszereltséggel rendelkezzenek. Tehát az információcsere, a továbbképzés, a felnőttképzés, a szakképzés és mesterképzés ösztönzése a célunk.

– Az IPOSZ a jövőben már nemcsak az érdekképviselet szerepét vállalja fel, hanem határozottan az érdekvérvényesítés útjára szeretne lépni. Új törvényi szabályozást sürgetünk. A közbeszerzési törvény kisebb módosítása most kerül a parlament, illetve az Érdekegyeztető Tanács elé. Változtatni kell a gazdasági közállapotokon. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az alvállalkozó ki nem fizetése valahol a fölötté lévő láncból adódik.

Sürgetjük a szakképzettség, az üzemek technikai felszereltségének javítását. Minden olyan törekvést támogatunk, ami a minőség fokozása felé mutat. Az 1990-ben kidolgozott egyéni vállalkozói törvény felemás módon még nem számolt a képzettség, a technikai felszereltség fontosságával, a vállalkozó a családi megtakarítások mozgósításával igyekezett egzisztenciát teremteni magának.

– Nem helyénvaló dolog, hogy az adminisztráció szolgálja másolva az EU- előírásokat. Például a TEÁOR

számok kétévenkénti változása, a telephelyengedélyek, a különböző munkabiztonsági kockázatelemzések ma Magyarországon, a GDP arányában 6,7 %-os terhelést jelentenek az üzemeknek. A jelenlegi törvények aligha ösztönzik a versenyképességet, az üzletre hangolódást. Egyszóval a kisipari vállalkozói rendszernek a felépítése azt jelenti, visszatérve a tízeletes házak felújításának példájához, hogy a vállalkozóknak egyforma tudással, egyforma felkészültséggel és vállalkozói gondolkodásmóddal kell tudniuk bekapcsolódnia a munkába.

Beszerező és értékesítő szervezetekre, lakáskarbantartó irodákra, különböző konzorciumokra van szükség. A francia, az olasz, a német példákat követve a kisiparosoknak össze kell fogniuk egy nagy munkához, majd ha azzal elkészülnek, ki-ki tegye tovább a dolgát.

– A feladat az, hogy a magyar vállalkozók minél több erőforráshoz jussanak abból a nyolcezer milliárd euróból, amit az Európai Unió a felzárkóztatáshoz nyújt. A másik nagy feladat, hogy a szakmákat meg kell szeretetni, a szakmákat el kell sajátítani. Tehát minél több gyereket ki a műhelyekbe, az építkezésekre. Mert ne feledjük: az egyetemeket, ahol tanítanak, azokat is kőművesek építették.

– Köszönöm a beszélgetést.

Lejegyezte: Varga István ▲

Építő Napja 2008

Május 30-án kerül megrendezésre az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumban (1051 Bp., József Attila u. 2-4) a hagyományos Építő Napja.

Ezt megelőzően, május 29-én délelőtt 10⁰⁰ órakor az ÉVOSZ Székházában (1013 Budapest, Döbrentei tér 1.) sajtótájékoztató lesz. Az Építő Napjának tervezett programja 30-án tíz órakor kezdődik. Levezető elnök Kassai Ferenc, akinek köszöntő szavai után Szaló Péter, az ÖTM szakállamtitkára mond ünnepi beszédet.

Ezt követően az EFEDOSZSZ és az ÉTE képviselői köszöntik az egybegyűlteket.

A program következő pontjaként miniszteri és szakszervezeti elismeréseket adnak át az arra érdemesült személyeknek, majd Tolnay Tibor, az ÉVOSZ elnöke mond záróbeszédet.

